

Sportszakmai beszámoló a BTSSZ 2013. évi tevékenységéről

A 2013. év az előző évekhez képest a stabilitás és új utak keresésének éve volt. A Fővárosi Önkormányzattól az 1. negyedévre kapott támogatási előleg, majd az év további részében utalt támogatási részletek, sikeres pályázataink (NEA működési, MOB Szakmai programok) és a Magyar Természetjárók Szövetsége megyei szervezeteknek juttatott támogatása együttesen biztosították a Szövetség zökkenőmentes tevékenységét.

A jogszabályi bizonytalanságok, ill. sűrű változások azonban megnehezítették életünket: nem csak jelentős többletmunkát adtak, hanem tagszervezeteink jelentős hányadát veszítettük el amiatt, hogy alapszabályt kellett módosítanunk, mert az érvényes jogszabályok jogértelmezése szerint csak jogi személyiségű tagszervezeteink lehettek. Emiatt többek között a diák-szakosztályok elmaradtak. 35 tagszervezet fizetett szövetségi tagdíjat. Kapcsolatunk azonban maradt azokkal a természetjáró szervezetekkel is, melyek nem „tagszervezeteink”. Egyéni létszámokról nincsenek adataink, mivel a természetjáró kártyát már nem a megyei szövetségeken keresztül, hanem közvetlenül az MTSZ központban intézik az egyesületek. Általános tendencia azonban, hogy sokan járják a természetet, részt vesznek programjainkon, de nem akarnak elköteleződni.

A szövetségi központ stabil működését sikerült biztosítani azzal, hogy egy tartósan munkanélküli sporttársunkat sikerült a Start-program segítségével 6 órás munkára, minimálbérrel felvenni, és főtitkárt is tudtunk választani, aki nyugdíjasként munkaidőben is tud ügyeket intézni. Év végére megjött a bírósági jóváhagyás is az alapszabályunkhoz, így már önálló aláírási joggal is rendelkezik. A munkájukra nagyon nagy szükség van, mert az előírások rendkívül szigorúak lettek, rengeteg engedélyt kell különböző hatóságoktól beszerezni a természetben tartott sportprogramokhoz, egészségügyi szolgálatot kell biztosítanunk, stb.

Szövetségünk 2013. évi versenynaptárban meghirdetett programjai túlnyomó részér teljesítette, ezen felül a versenynaptárban meg nem hirdetett programokat is szervezett.

Igyekeztünk új, célzott programokkal megszólítani egy-egy célcsoportot: a diákokat, a nyugdíjasokat, a családosokat.

2012-ben sikeresen pályáztunk a Vidékfejlesztési Minisztérium Zöld Forrás pályázatán „Budapest és környéke természeti értékei” programsorozatunk összefoglalásaként egy elektronikus könyvre. A kiadvány elkészült: „10 tuti tipp a természetbe” címmel. Versenyt hirdettünk meg diákoknak, a versenyfelhívást interneten eljuttattuk a fővárosi iskolákba. Bár volt érdeklődés, a feladatokat kevés csapat vitte végig, így a Sas-hegyen rendezett döntőre csak 4 csapatot tudtunk meghívni. A Duna-Ipoly Nemzeti Park támogatta a versenyt. A diákoknak továbbra is szeretnénk népszerűsíteni a programot, de újra kell gondolnunk a feltételeket.

Sokkal sikeresebb volt másik kezdeményezésünk, mellyel a középiskolás diákokhoz fordultunk. Jelentkeztünk közösségi szolgálatot szervező intézményként. 12 középiskola 256 diákja teljesített szolgálatot turistautak karbantartásával vagy teljesítménytúráinkon állomásbíróként.

Bár ezek a programok látszólag nem sportprogramok, azonban mindegyik egy kirándulást is jelent, és minden utat meg kell próbálnunk, hogy a fiatal generációval is megszerettségük a szabadban, a természetben végzett mozgást.

Újdonság volt a nyugdíjas találkozó, melyen az előző napok rossz időjárása, az elhúzódó tél ellenére több mint 250 résztvevő volt. A Hármashatár-hegyi Zöld Bázis Turistaközpontban ideális helyszínt találtunk: különböző hosszúságú túrákkal, sétákkal jöhettek az érdeklődők.

Elsősorban a családokat célozta meg Piknikparti néven indított programunk. Rendezvénynaptárunkban nem tervezett program volt a természetjárók napján, szeptemberben. A rendezvény apropóját a természetjáró jubileumok adták, többek között a budapesti természetjárás kezdeteinek 140. évfordulója. Fiatal sporttársaink tervezték és szervezték az újszerű programot. Céljuk volt, hogy olyan helyszínen, alakítsák ki, ahová különböző hosszúságú túrákkal, és rövid sétával is el lehet jutni, ahol a résztvevők, akár kisgyermekes családok is piknikezhetnek, és olyan programokat kínáltak, amelyek szórakoztatók, ugyanakkor a természetjárás egy-egy ágát is közelebb hozzák azokhoz, akik nem szoktak kirándulni. Bár az eseményen több mint 500 fő vett részt, sokan csak túra közben rövidebb-hosszabb időre megszakítva útjukat vettek részt a programokban, akik egész napra ezt a rendezvényt választották, kevesebben, kb. százan voltak. Problémát jelentett, hogy az egyes részprogramok nagy területen szétszórva voltak, aszerint, hogy hol találtak alkalmas területet (kötélpályának, Zorb-labdának, főzéshez). A tanulságok levonásával a rendezvényt szeretnénk hagyománnyá emelni, egyik központi programunkká tenni. A rendezvényt a Fővárosi Önkormányzat Sportosztálya külön támogatta. Köszönjük.

A másik jubileumi eseményünk a jubileumi túrának meghirdetett őszi trapp volt. Ezen kevesen indultak, messze elmaradt várakozásunktól a résztvevők száma. (50 fő)

Központi programjaink nagy részét bizottságaink szervezik. Egyik legaktívabb bizottságunk a Természetvédelmi és Természetismereti Bizottság. Minden héten legalább egy túrájuk van. Elsősorban Budapest és környéke természeti értékeit keresik fel, illetve a Budai-hegység a fő területük. Túráik általában nem igényelnek pénzügyi támogatást, viszont évenként megrendezett több napos, túrákkal egybekötött továbbképzéseikre, részvételükre a különböző természetvédelmi és természetjáró találkozókön támogatást kaptak.

2013-ban természetvédelmi programsorozatot szerveztek, melynek során különböző csoportoknak mutatták be változatos eszközökkel a biodiverzitás megőrzésének fontosságát. E munka záró rendezvénye volt a Kis-Svábhegyen május 12-én megrendezett Biodiverzitás nap.

Teljesítménytúráinkat általában (Budai Trapp, Buda Bércen, Pilisi Trapp, és az Őszi trapp) a Gyalogtúra Bizottság szervezte. Ezekben elsősorban nem szervezett természetjárók vesznek részt, és aktivistáink adják az állomásbírókat, szervezőket. Legnépszerűbb a Budai Trapp, mely februárban az első teljesítménytúra között van, a tavaszi „Buda Bérci”, a nyári a Pilisi Trapp, a negyedik az Őszi Trapp. Komoly kihívást jelent, hogy egyre több a teljesítménytúra, s nehéz olyan időpontot találni, amelyik nem ütközik más, a közelben szervezett, vagy nagyon népszerű teljesítménytúrával. A probléma megoldására még alaposabb egyeztetéssel, szolgáltatásaink javításával készülünk. Szakmai munkánk elismerése, hogy a több száz főt megmozgató Óbudai teljesítménytúra szakmai társrendezői lehettünk. Tavaly Eröss Zsolt emléktúra néven szerepelt. A rendezésért, és a Csúcs-hegyen levő, Menedékház utcai pihenőház kertjének karbantartásáért 3 trappunkra és a mikulástúrára ingyen kapjuk a területet. Egyéb rendezvényekre (BTSSZ találkozó, Főzőverseny) fizetnünk kell érte és nekünk kell a vizet is biztosítanunk.

Folyamatosan zajlottak a Budapesti Középfokú Tájékozódási Bajnokság fordulói. A 14 versenyt tagszervezeteink szervezték, a BTSSZ versenybizottsága összehangolta ezeket, ill. vezette és összegezte a verseny-eredményeket, és gondoskodott az év végi eredményhirdetésről ill. díjkiosztásról. A díjkiosztó ünnepség december 3-án, az ünnepi TT-ülésen történt meg. A Kőbánya-kupa lebonyolítását segítettük a tájfutó-térképek megvásárlásával.

Az utánpótlás biztosítása, a fiatalok rendszeres sportolásra nevelése szempontjából kiemelkedő jelentőségűek a Budapesti Diáksport Szövetséggel együtt szervezett ifjúsági túraversenyeink. Az év első félévében tartottuk a téli túratalálkozót, a városismereti versenyt Kispesten, és a tavaszi összetett természetjáró túraversenyt. Júniusban a tanévzáró túrán hirdettünk eredményeket. A tanévzáró túrára gazdag programmal készültünk, sajnos ekkor már kevés csapat jön túrázni az év végi hajrá miatt. Az őszi programok a tanévnyitó túra, az őszi összetett természetjáró tájékozódási verseny és a mikulástúra voltak. Tavaly Pilisszentkereszten a Piknikparti keretében tartottuk az iskolák közötti verseny díjazását, ill. a legtöbb diákot szervező tanárok köszöntését is. Szövetségünk biztosította a helyiséget a szervezőbizottság üléseire, biztosítja a szükséges postaköltségeket, az állomásbírók szállításának és étkezésének költségeit valamint 2013. évben az oklevelek és jutalmak egy részének beszerzését. A diáktúrákon körülbelül 2000 fő vett részt.

Ugyancsak az utánpótlás biztosítását jelenti az oktatás. Az első félévben folyt középfokú gyalogos túravezető-képző és az alapfokú túrázói tanfolyamunk, melyet Oktatási Bizottságunk szervezett és tartott. A TUTI Egyesület szervezte a Természetjáró Alapismereti Tanfolyamot a gyakorló túrákkal. Idős túravezetőinket fogja össze a Rockenbauer Pál Túravezetők Klubja, mely havi előadásai mellett kisebb kirándulásokat, emléktúrákat is szervezett. Programjai színvonalasak, mindig széleskörű érdeklődésre tarthatnak számot. Programjai látogatottsága összesen kb. 1000 fő volt.

Kiemelten fontos társadalmi feladatunk a turistautak karbantartása. Ez részben az útjelzések festését, karbantartását, részben az útvonalak ellenőrzését, ha szükséges, megtisztítását jelenti. Technikai Bizottságunk koordinálja ezt a munkát. Munkájukat megnehezítette, hogy tavaly tavasszal is lefaragta ismeretlen tettes a Budai hegység legforgalmasabb útjain és csomópontjain a jelzéseket. Technikai Bizottságunk átalakítva éves programját pótolta a hiányzó jelzéseket, s utána kezdte meg tervezett éves felújítási programját. Összesen 34 km turistautat festettünk föl. A Bizottság együttműködik a MTSZ turistautakért felelős megbízottjával és a Mária út Egyesület vezetőivel.

Benke Rezső Szakosztályunktól meg kellett válnunk, a bevezetőben említett jogszabályok miatt. Programjaikat azonban megtartották, ezek között gyermekes és nehezebb gyalogos túrák mellett kerékpáros és buszos kirándulások is szerepeltek. Minden túrájuk nyílt túra, külön programfüzetük, honlapjuk is van. A leadott túrajelentések szerint kb. 500 főt mozgattak meg. A szétválás adminisztratív és pénzügyi teendői elhúzódtak, csak 2014. februárjában sikerült végleg lezárnunk.

Kerékpáros Bizottságunk megtartotta tervezett programjait, de ezek kis létszámúak. Mivel azonban diákokkal foglalkoznak elsősorban, remélhetőleg néhány éven belül erős, jelentősebb programokat szervező csapattal dolgozhatnak. 254 fő vett részt programjaikon. Vízitúra Bizottságunk jelenleg nincs, tárgyalásokat folytatunk az újjászervezésére. Sítúra-bizottságunk vezetője betegsége miatt munkájuk visszaesett, kevesebb programjuk volt, kevesebb résztvevővel.

Két bizottságunk szervezett nyári tábort, mindkettő elsősorban ifjúsági program, a Természetvédelmi és Természetismereti Bizottság családos gyerektábort tartott, Táborszórási Bizottságunk aktív táborában vízitúrázás és kerékpáros programok voltak.

Szövetségünk adminisztratív feladatai közé tartozik a minősítések vezetése is. 2013-ban 14 aranyjelvényes minősítés született.

Szervezeti élet:

Szövetségünk éves terv alapján dolgozik. A nyári két hónap kivételével minden hónapban a terveknek megfelelően megtartotta elnökségi üléseit. Az elnökségi üléseken az éves munkaterv alapján sorra kerülő kérdésekről, ill. aktuális feladatokról döntöttünk. Jegyzőkönyveinkben rögzítettük az ott elhangzottakat.

Májusban volt közgyűlésünk, amelyen a szövetség éves szakmai és gazdasági munkáját szinte egyhangúan elfogadták a küldöttek.

Negyedévenként tartott Természetbarát Tanács (TT) ülésünk biztosított fórumot a tagszervezetek vezetőinek, aktivistáinknak a tapasztalatcserére, a problémák, feladatok megvitatására, információk átadására.

A budapesti természetjáró szervezeteket támogatjuk programjaik internetes honlapunkon való megjelentetéssel, a természetjárásra, ill. a civil szervezetekre vonatkozó információk továbbításával, szakmai fórumok szervezésével, túravezetők oktatásával, továbbképzésével, szakmai kiadványok és térképek kedvezményes árusításával. A Szövetség nagy tételben jelentős kedvezménnyel jut turista térképekhez, atlaszokhoz, melyeket tagszervezeteink részére beszerzési áron adjuk tovább.

Külső kapcsolataink:

A Magyar Természetjáró Szövetséggel igyekszünk jó kapcsolatot fenntartani. Bizottságaink egy része aktív tevékenységet folytat MTSZ-szinten is: elsősorban Természetvédelmi, Technikai és Oktatási Bizottságaink. Részt vettünk az MTSZ jubileumi programjainak szervezésében és lebonyolításában, s 2014-re a Pest Megyei Természetbarát Szövetséggel közösen országos találkozó szervezését is vállaltuk. A Pest Megyei Természetbarát Szövetséggel egyre szorosabb a kapcsolatunk, szeptemberben 1 napos Közép-magyarországi Természetbarát találkozón szerveztünk a Hármashatár-hegyen.

Mint a BSU tagszervezete részt vettünk a BSU közgyűlésein. A Budapesti Szabadidősport Szövetség által indított OKJ-s képzésre 4 személyt iskoláztunk be. Háromnak közülük a szövetség vállalta a tandíját.

Természetismereti és Természetvédelmi (TESZ) Bizottságunk tagja a Magyar Természetvédők Szövetségének. Áprilisban részt vettek az Országos Természetvédelmi és Szakmai Napok, Vándorgyűlés programjain, ősszel egy továbbképzésen.

Gazdálkodásunk:

Mint a beszámolómban elején említettem, 2013-ban sokkal jobb anyagi feltételekkel dolgozhattunk, mint az előző évben. A kiszámíthatóan érkező fővárosi támogatások, az időben kiírt, pályázatok biztonságosabbá tették működésünket. Sikerült egész évre kigazdálkodnunk az irodavezető bérét, felújítottuk irodai eszközeinket: 3 számítógépet és egy új nyomtatót vettünk. Ezeket részben NEA működési támogatásból, részben a Fővárosi Önkormányzat támogatásából fedeztük. A számítógépek vásárlására azért volt szükség, mert két gépünk már alig működött, nem ismerte az új formátumban érkező dokumentumokat, s két független szakember véleménye volt, hogy ezeket le kell már selejtezni. A harmadik gépre az irodavezető munkahelyének kialakításához volt szükség. A székház átszervezése miatt költözni kényszerültünk, s ez a költözés mellett új szekrények beszerzését is szükségessé tette. Összesen kb. 300 ezer forintba és másfél havi munkánkba került. Programjaink finanszírozásához a MOB pályázatokon nyertünk – utófinanszírozott – támogatást. Ebből biztosítottuk a teljesítménytúrák, ifjúsági túrák, találkozók stb. bérleti díjait (terület, helyiség, eszközök, WC), az egészségügyi szolgáltatást, a díjakat.

A Fővárosi Önkormányzat támogatása és a pályázatokon kapott összegek nélkülözhetetlenek munkánkhoz. Mi önkéntes munkákkal tudjuk ezt kiegészíteni. 1 alkalmazottunkon kívül valamennyi tisztségviselőnk, bizottságvezetőink és túravezetőink ingyen, társadalmi munkában, azaz nem regisztrált önkéntes munkában látja el feladatait. 2013-ban jelentkeztünk Önkénteseket fogadó regisztrált szervezetnek, s működésünket, központi programjainkat segítőkként önkéntes szerződéseket kötöttünk, hogy munkájuk hivatalosan is elszámolható legyen. Bár a szerződések megkötése még nem teljes körű, az eddigi több mint huszonöt önkéntes munkája a hivatalos

órabérrel számolva körülbelül másfél millió forintot tesz ki. A közhasznúsági jelentésben kisebb szám szerepel az önkénteseknél, mert nem 12 hónapon át végezték az önkéntes munkát.

Tagszervezetinkben több mint száz túravezető szervezte a több ezer természetjáró programot, s az ő munkájukkal több tízmillió forint a hozzájárulásunk a fővárosiak sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez, egészségük megőrzéséhez.

Összességében a tavalyi év létszámokban talán kis mértékű csökkenést mutatott, azonban olyan folyamatokat, új programokat indítottunk el, amelyek reményeink szerint a következő években már a számadatok növekedésében is megmutatkozik: többen vesznek részt a szervezett programokon, több fiatal túrázik, és több szervezet csatlakozik hozzánk.

Ahhoz, hogy munkánk eredményesebb legyen, feltétlenül javítanunk kell PR munkánkon. Ennek érdekében is küldtünk 4 főt sportszervező-menedzser tanfolyamra. A 2014-es tisztújításon e terület irányítására is próbálunk elnökségi tagot választani.

A támogatásokat nagyon köszönjük. Mi továbbra is hozzátesszük munkánkat.

Budapest, 2014. május 6-án

Tötösné Gados Zsuzsanna
a BTSSZ elnöke